

ÖZEL NİTELİKTEKİ İNŞAAT VE İHALE KONUSU İŞLERE AİT ASGARİ İŞÇİLİK HESAPLAMALARI

ÖZET

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 'nde yapılan değişiklikle özel nitelikteki inşaat işleri ile ihale konusu işler için yapılan araştırma işlemindeki hesaplamalar ile ilişiksizlik belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemlerde yapılan değişiklikler hk.

ÖZEL BİNA VE İHALE KONUSU İŞLERE AİT İLİŞİKSİZLİK BELGESİ VERİLMESİ İŞ VE İŞLEMLERİ:

16.05.2026 Tarih 33255 Sayılı Resmi Gazete' de Yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile ilgili yönetmeliğin 4 üncü, 27 inci, 110 uncu,111 inci ve 112 inci maddelerinde düzenleme yapılarak **özel nitelikteki inşaat işleri ile ihale konusu işler için yapılan araştırma işlemindeki hesaplamalar ile ilişiksizlik belgesi verilmesine** ilişkin iş ve işlemlerde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 4 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile Asgari İşçilik Araştırma İşleminin tanımı yapılmıştır. Asgari işçilik araştırma işlemi ,” Kamu idareleri, dö-ner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mev-zuatına göre yaptırılan işler ve özel nitelikteki inşaat işlerine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlardan elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda; asgari işçilik hesaplaması yapılıp yapılmayacağı ve yapılacaksa yeterli işçilik bildirilip bildirilmediğine ilişkin Kurumca yapılan değerlendirme, kontrol ve hesaplama aşamalarını,” içeren işlem olarak tanımlanmıştır.

2- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 27 inci maddesinde yapılan düzenleme ile aynı işveren tarafından yaptırılan ve birden fazla yapı ruhsatı bulunan özel nitelikteki bina inşaatı işyerlerinde, parsellerinin bitişik ya da yakın olması, işveren tarafından ilk işin başlangıç tarihinden itibaren altı aylık süre içerisinde talepte bulunulması ve sigortalıların birbirine karışması şartıyla inşaatların tek sicil numarasında yürütülmesine ünitece izin verilebilecektir. Daha önce inşaatın başlama tarihinden inşaatın bitiş tarihine kadar bu

işlem yapılabilirdi.

3- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 110 uncu maddesinde yapılan düzenleme ile toplam istihkakı bilinmeyen durumlar ile işin yarım kalması halinde araştırma işleminin nasıl yapılacağına ve işin bitim tarihinin hangi tarih alınacağına ilişkin hükümler getirilmiştir. Buna göre;

- İşin geçici kabulü noksansız yapılmakla birlikte işverene ödenmesi gereken toplam istihkak tutarının bildirilmemesi ve işverence talep edilmesi halinde, işverene ödenen hak ediş tutarı üzerinden araştırma yapılabilir. Ancak, ilişiksizlik belgesi düzenlenmeyecektir. Daha sonraki bir tarihte ihale makamı tarafından ödenmesi gereken toplam istihkak tutarının bildirilmesi durumunda, daha önce araştırma yapılan tutar toplam istihkak bedelinden düşülerek kalan tutar üzerinden yapılan araştırma sonucu ilişiksizlik belgesi düzenlenecektir.

- İhale makamı tarafından onaylanmış geçici kabul tutanağında ihale konusu işe ilişkin eksik veya kusur bulunmadığının belirtilmesi halinde tutanakta belirtilen iş bitim tarihi, tutanakta eksik veya kusur tespit edilmesi halinde ise eksik ve kusurların tamamlandığı tarih, iş bitim tarihi olarak kabul edilecektir. İşin geçici veya kesin kabule tabi olmaması durumunda ise ihale makamı tarafından bildirilen iş bitim tarihine göre işlem yapılacaktır.

- İhaleli işin yarım kalması veya ihalenin feshedilmesi durumunda, işverene ödenen hakediş tutarı üzerinden araştırma işlemi yapılacak. Herhangi bir hak ediş ödemesi yapılmamış ise araştırma işlemi yapılmayacaktır.

4-Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 111 inci maddesinde yapılan düzenleme ile araştırma işleminde hangi ruhsatın esas alınacağı, özel nitelikteki inşaat işyerlerinde ortalama mali-yet bedeline göre hesap yapılacağı ve iki yıldan fazla gayri faal olan işyerlerinde resen araştırma işlemi yapılacağına dair hükümler getirilmiştir. Buna göre;

- İş bitim tarihinde geçerli olan yapı ruhsatı esas alınarak araştırma işlemi yapılacaktır.

- Başladığı yıl içinde bitirilmiş olan inşaat maliyetinin hesaplanmasında inşaatın bittiği tarihte geçerli olan birim maliyet bedeli esas alınır. Başladığı yıldan sonraki yıllarda bitirilmiş inşaat maliyetinin hesabında ise; inşaatın bitirildiği yıl hariç olmak üzere, inşaatın başladığı yıl ile bitirildiği yıl arasındaki tüm yıllara ait birim maliyet bedellerinin

aritmetik ortalaması sonucu bulunan birim maliyet bedeli esas alınacaktır. Birden fazla birim maliyet bedelinin yayımlandığı yıl olması halinde, aritmetik ortalama hesabında o yıl içerisinde yayımlanan son birim maliyet bedeli dikkate alınacaktır.

-Kapanma, terk veya tasfiye olmadığı hâlde en az iki yıl süre ile sigortalı çalıştırılmadığı işveren tarafından bildirilen veya Kurumca tespit edilen özel nitelikteki inşaat işyerlerinde, sigortalı çalıştırılmaya son verilen tarih itibarıyla SGK tarafından re'sen araştırma işlemi yapılacaktır.

- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 112 inci maddesinde yapılan düzenleme ile Tescil edilmemiş veya tescil edilmiş olmakla birlikte işçilik bildiriminde bulunulmamış olan ihale konu-su işler ile özel nitelikteki inşaat işyerlerinde eksiltme işleminin yapılmayacağı ve borcun hangi hallerde kesinleşmiş sayılacağına dair hükümler getirilmiştir. Buna göre;

-Tescil edilmemiş veya tescil edilmiş olmakla birlikte işçilik bildiriminde bulunulmamış olan ihale konusu işler ile özel nitelikteki inşaat işyerlerinde, işin başlangıç ve bitiş tarihleri, ilgili idarelerden alınacak belgelerle tespit edilerek işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespitine ilişkin araştırma işlemi SGK tarafından yapılacaktır. SGK bu nitelikteki işyerlerinde yapılan araştırma işleminde esas alınan asgari işçilik oranında eksiltme yapmayacaktır.

-SGK, ihale konusu işlerde yapılan araştırma sonucunda tespit edilen ve Kuruma bildiril-meddiği anlaşılan asgari işçilik miktarı üzerinden, gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği haiz ol-mayan kurum ve kuruluşlarca yapılan özel nitelikteki inşaat işyerlerinde ise hesaplanan prim tu-tarı, aksine bir tespit olmaması hâlinde, iş bitim tarihinin bulunduğu aya mal edilerek tahakkuk ettirmek suretiyle gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ödenmek üzere işverene tebliğ olunacaktır. İşverence borcun tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi, taahhütname verilmesi veya itirazda bulunulmaması halinde borç kesinleşecek ve işlemler sonuçlandırılacaktır.